

De zilveren ster

Van dezelfde auteur:

Het glazen kasteel
Ontembare paarden

JEANNETTE WALLS

De zilveren
ster

the house of books

Dit boek is fictie. Verwijzingen naar historische gebeurtenissen, bestaande personen of bestaande plaatsen zijn fictief. Andere namen, personages, plaatsen en gebeurtenissen zijn ontsproten uit de verbeelding van de auteur en elke overeenkomst met bestaande gebeurtenissen, plaatsen of personen, overleden of nog in leven, berust geheel op toeval.

Oorspronkelijke titel

The Silver Star

Uitgave

Scribner, a division of Simon & Schuster, Inc., New York

Copyright @ 2013 by Jeannette Walls

Copyright voor het Nederlandse taalgebied @ 2014 by The House of Books, Amsterdam

Vertaling

Ineke van Bronswijk

Omslagontwerp

Wil Immink

Omslagfoto

Red Edge Images

Auteursfoto

John Taylor

Opmaak binnenwerk

ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 443 4484 4

ISBN 978 90 443 4485 1 (e-book)

NUR 302

www.thehouseofbooks.com

www.dutch-media.nl

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

The House of Books is een imprint van Dutch Media Books bv

Voor John,
*omdat hij me heeft geholpen om Bean te begrijpen,
en omdat hij van haar houdt*

*De zuivere en simpele waarheid
is zelden zuiver
en nooit simpel.*

– Oscar Wilde

I

Mijn zus heeft mijn leven gered toen ik nog maar een baby was. Zo ging het: nadat mijn moeder ruzie had gehad met haar ouders, besloot ze midden in de nacht weg te lopen, samen met ons. Ik was nog maar een paar maanden oud, dus legde mijn moeder mij in mijn draagwieg. Die zette ze op het dak van de auto terwijl zij de bagage in de kofferbak legde, en Liz, die drie was, op de achterbank tilde. Mijn moeder had het in die tijd erg moeilijk en ze had veel aan haar hoofd – gekte, gekte, gekte, zou ze later zeggen. Ze vergat dat ik nog op het dak stond en reed weg.

Liz begon mijn naam te roepen en wees omhoog. Eerst begreep mijn moeder niet wat Liz bedoelde, maar zodra het tot haar doordrong, trapte ze op de rem. De wieg schoof naar voren op de motorkap, maar omdat ik vastgesnoerd was, bleef ik ongedeerd. Ik huilde niet eens. Mijn moeder heeft dit in haar ogen hilarische verhaal in de jaren daarna nog vaak verteld, compleet met dramatische gebaren. Gelukkig dat Liz zo alert was, zei ze

altijd, want anders zou de wieg van de auto zijn gevlogen en was ik er niet meer geweest.

Liz kon zich het voorval levendig herinneren, maar zij heeft het nooit grappig gevonden. Ze had me gered, klaar. Zo'n soort zus was Liz. En daarom vond ik het op de avond dat het hele gedoe begon niet zorgelijk dat onze moeder al vier dagen weg was. Ik maakte me grotere zorgen over de kippenpasteitjes.

Ik vond het niet lekker als het korstje verbrandde, maar de timer van het oventje deed het niet meer, dus zat ik die avond door het glazen deurtje te turen. Als die pasteitjes eenmaal bruin begonnen te worden, moest je ze de hele tijd in de gaten houden.

Liz was de tafel aan het dekken. Onze moeder was in Los Angeles, in een of andere opnamestudio waar ze auditie deed als achtergrondzangeres.

‘Denk jij dat ze dat baantje zal krijgen?’ vroeg ik.

‘Ik heb geen idee,’ zei Liz.

‘Ik wel. Ik heb er een goed gevoel over.’

Onze moeder ging heel vaak naar de stad sinds we waren verhuisd naar Lost Lake, een klein stadje in de Colorado-woestijn in Zuid-Californië. Meestal bleef ze niet langer dan één of twee nachtjes weg, nooit zo lang als die keer. We wisten niet precies wanneer ze terug zou zijn, en aangezien de telefoon was afgesloten – mijn moeder had ruzie met de telefoonmaatschappij over een aantal internationale telefoongesprekken die ze volgens haar niet had gevoerd – kon ze ons niet bellen.

Toch waren we niet in paniek. Haar carrière had altijd een groot deel van haar tijd opgeëist. Zelfs toen we nog klein waren. Er kwam een oppas of een vriendin om voor ons te zorgen wanneer zij op pad was naar plaatsen als Nashville, dus Liz en ik waren het gewend om alleen te zijn. Liz was de baas, want zij was vijftien en ik net twaalf, maar ik was al behoorlijk zelfstandig.

Wanneer mama weg was, aten we alleen maar kippenpasteitjes. Ik was er dol op en kon ze elke avond eten. Als je er een glas melk bij dronk, zei Liz, kreeg je de vier belangrijkste voedingsmiddelen binnen – vlees, groente, graan en zuivel – en at je dus gezond.

Bovendien was het leuk eten. Je kreeg je eigen pasteitje in een schattig bakje van aluminiumfolie en je kon het eten zoals je zelf wilde. Ik brak de korst er altijd af en mengde de stukjes met de worteltjes, de erwten en de gele smurrie. Liz vond dat boers, en de korst werd er slap van. Zij vond juist het contrast tussen de knapperige korst en de smeuiige inhoud het lekkerst, dus nam ze kleine hapjes van de korst met een klein beetje vulling.

Wanneer de korst eenmaal mooi goudbruin was en de geribbelde rand bijna maar net niet verbrand, zei ik tegen Liz dat ze klaar waren. Zij haalde ze uit het oventje, en dan aten we aan de rode formicatafel.

Tijdens het eten speelden we spelletjes die Liz verzoon. Eentje heette kauw-en-spuug. Dan wachtte je tot de ander een volle mond had of net een slok melk had genomen en probeerde je haar aan het lachen te maken. Liz won bijna altijd, want ik lachte om alles. Soms lachte ik zelfs zo hard dat de melk uit mijn neus spoot.

Een ander spel dat zij had bedacht, heette het leugenspel. Een van ons moest dan twee dingen zeggen, het ene waar, het andere onwaar, en de ander moest raden wat van de twee een leugen was. Het leugenspel won Liz ook bijna altijd, maar net als met kauw-en-spuug maakte het niet uit wie er won. Het ging om de lol van het spel. Die avond was ik opgetogen omdat ik ervan overtuigd was dat ik haar kon beetnemen: Een kikker kan zijn ogen in zijn bek laten zakken als hij slikt, of kikkerbloed is groen.

‘Dat is een makkie,’ zei Liz. ‘Het groene bloed is de leugen.’
‘Hoe kun je dat nou meteen raden!’

‘We hebben kikkers ontleed voor biologie.’

Ik zat nog te vertellen hoe bizar het was dat een kikker zijn ogen gebruikt om te slikken, toen mama thuiskwam. Ze had een witte doos bij zich met een rood lint erom.

‘Key lime pie voor mijn meisjes!’ kondigde ze aan. Haar gezicht straalde en ze giechelde. ‘Dit is een bijzondere gebeurtenis, want ons leven gaat veranderen.’

Terwijl mijn moeder de taart in punten sneed, vertelde ze dat ze in de opnamestudio een man had leren kennen, een platenproducer die Mark Parker heette. Hij had haar uitgelegd dat ze geen optredens kreeg als achtergrondzangeres omdat haar stem te uitgesproken was, zodat ze meer aandacht trok dan de leadzangers.

‘Mark vindt dat ik niet langer de tweede viool moet spelen,’ legde ze uit. Hij had tegen haar gezegd dat ze de kwaliteiten had om een ster te worden, en die avond waren ze samen uit eten geweest om te bespreken hoe ze haar carrière een extra impuls konden geven. ‘Hij is zo slim en geestig,’ zei ze. ‘Jullie zullen hem geweldig vinden.’

‘Is hij serieus of alleen een praatjesmaker?’ vroeg ik.

‘Pas op je woorden, Bean,’ zei mijn moeder.

Bean is natuurlijk niet mijn echte naam, maar iedereen noemt me zo. Bean.

Het was niet mijn idee. Bij mijn geboorte kreeg ik de naam Jean, maar al de eerste keer dat Liz me zag, noemde ze me Jean the Bean omdat ik zo klein was als een boon en omdat het rijmde – Liz was gek op rijmen – en later alleen Bean omdat het korter was. Maar soms maakte ze het juist weer langer, en noemde ze me de Beaner

of Bean Head, misschien Clean Bean als ik net onder de douche vandaan kwam, Lean Bean omdat ik zo mager was, Queen Bean om me een goed gevoel te geven, of Mean Bean als ik een pest-humeur had. Ik liep een keer een voedselvergiftiging op nadat ik bedorven chili con carne had gegeten, en toen noemde ze me Green Bean, en later, omdat ik doodziek boven de wc hing, Greener Beaner.

Liz was dol op woordspelletjes. Daarom vond ze de naam van onze nieuwe woonplaats ook zo leuk, Lost Lake. ‘Laten we het gaan zoeken,’ zei ze, of: ‘Ik vraag me af wie het heeft verloren.’ Of: ‘Misschien moeten we het meer om een routebeschrijving vragen.’

We waren vier maanden daarvoor uit Pasadena naar Lost Lake verhuisd, op nieuwjaarsdag van het jaar 1970; het leek mijn moeder een goed idee om aan het begin van een nieuw decennium een frisse start te maken. Ik vond het leuk in Lost Lake. De meeste mensen die er woonden waren Mexicaans, en ze hielden kippen en geiten in hun achtertuin, waar ze zelf ook zo ongeveer woonden, hun eten roosterden en dansten op de Mexicaanse muziek die uit hun radio schalde. Honden en katten zwierven door de stoffige straten, en de velden werden bevoeid door irrigatiekanalen langs de rand van de stad. Niemand keek op je neer als je de afdankertjes van je grote zus droeg, of omdat je moeder in een oude bruine Dodge Dart reed. Onze burens woonden in kleine, adobe huisjes, maar wij huurden een bungalow van betonblokken. Het was mijn moeders idee om de muren turquoise te schilderen en de deur en de raamkozijnen oranje. ‘We moeten zelfs niet proberen om erbij te horen,’ zei ze.

Mijn moeder was zangeres, songwriter en actrice. Ze had nooit in een film gespeeld of een plaat opgenomen, maar ze vond het vreselijk als mensen haar ‘aankomend’ noemden, en ik moet eer-

lijk toegeven dat ze een paar jaartjes ouder was dan de mensen die dit predicaat kregen in de filmtijdschriften die ze altijd kocht. Ze was bijna zesendertig en klaagde dat de zangeressen die alle aandacht kregen, zoals Janis Joplin en Joni Mitchell, minstens tien jaar jonger waren dan zij.

Toch zei ze altijd dat ze elk moment kon doorbreken. Soms werd ze na een auditie teruggevraagd, maar meestal kwam ze dan hoofdschuddend thuis met het verhaal dat de jongens van de studio praatjesmakers waren die graag haar decolleté nog een keer wilden zien. Mijn moeder had dan wel een carrière, maar inkomen leverde die niet op – nog niet. We leefden voornamelijk van haar erfenis. Echt vorstelijk was die erfenis niet, en tegen de tijd dat we naar Lost Lake verhuisden, hadden we moeite om de eindjes aan elkaar te knopen.

Wanneer mijn moeder niet in L.A. was – slopende ritten, vier uur heen en vier uur terug – sliep ze uit, en bracht ze de dag door met liedjes schrijven en gitaarspelen. Ze had vier gitaren. Haar favoriet, een Zemaitis uit 1961, kostte meer dan een jaar huur. Ze had ook een Gibson Southern Jumbo, een honingkleurige Martin, en een Spaanse gitaar van Braziliaans rozenhout. Ze speelde haar eigen liedjes, en werkte aan een musical gebaseerd op haar leven – hoe ze zich had losgemaakt van haar verstikkend ouderwetse ouders, hoe ze haar lummel van een man en een hele reeks waar-deloze vriendjes had afgedankt, samen met alle praatjesmakers die het nooit tot vriend hadden geschopt. Het was een ontdekkingsreis naar haar stem in de muziek. ‘Op zoek naar de magie’, noemde ze het stuk.

Het geheim van elk creatief proces, zei ze altijd, was het vinden van de magie. Dat moest je in het leven ook doen. Zoek de magie. In muzikale harmonie, in de regen op je gezicht en de zon op je blote schouders, in de ochtenddauw waar je gympen klets-

nat van worden en in de veldbloemen die je gratis in een greppel hebt geplukt, in liefde op het eerste gezicht en in de trieste herinneringen aan een verloren liefde. ‘Zoek de magie, en als je de magie niet kunt vinden,’ voegde ze eraan toe, ‘dan maak je de magie zelf.’

Wij drieën waren magie, zei ze graag. Ze verzekerde ons dat niets belangrijker voor haar was dan haar twee dochters, al werd ze nog zo beroemd. We waren een clan van drie personen, zei ze, en drie was het volmaakte aantal. Ga maar na. De heilige drie-eenheid, drie musketiers, drie wijzen uit het Oosten, drie kleine biggetjes, drie dwergen, drie blinde muizen, drie wensen, drie klokslagen, drie keer hoera, driemaal is scheepsrecht. Wij drieën waren genoeg, meer hadden we niet nodig.

Maar het weerhield haar er niet van om uit te gaan met praatjesmakers.

2

In de weken erna had mijn moeder het er vaak over dat Mark Parker haar had ‘ontdekt’. Ze zei het als grapje, maar je kon merken dat het voor haar een soort sprookje was. Het was een magisch moment.

Ze ging steeds vaker naar Los Angeles – soms voor een dag, soms voor twee of drie dagen – en als ze terugkwam, liep ze over van verhalen over Mark Parker. Hij was zo bijzonder. Hij werkte samen met haar aan de partituur voor ‘Op zoek naar de magie’, aan het verbeteren van de teksten, de woordkeus, en het oppoetsen van de arrangementen. Mark schreef vaak teksten voor andere mensen, vertelde ze ons. Op een dag kwam ze thuis met een album en ze haalde de platenhoes met de teksten eruit. Mark had de tekst van een liefdesliedje omcirkeld en ernaast geschreven: ‘Dit schreef ik over jou voordat ik je leerde kennen.’

Arrangeren was Marks specialiteit. Op een dag kwam mijn moeder met een ander album thuis, van de Tokens dit keer, met hun hit ‘The Lion Sleeps Tonight’. Mark had het arrangement

voor het nummer gemaakt, legde ze uit, nadat het eerder was uitgebracht en flopte. Eerst wilden de Tokens Marks versie niet proberen, maar hij haalde hen over en zong zelf op de achtergrond. Als je goed luisterde, kon je zijn bariton horen in het koor.

Mijn moeder was nog steeds mooi voor een moeder. Op haar middelbare school in Virginia, waar ze was opgegroeid, was ze *homecoming queen* geweest, en je kon goed zien waarom. Ze had grote, lichtbruine ogen en blond haar met lichte strepen van de zon, dat ze thuis altijd in een paardenstaart droeg en opgestoken als ze naar Los Angeles ging. Sinds de middelbare school was ze wel een paar kilo aangekomen, gaf ze toe, maar daarvoor had ze een voller decolleté, en dat kon een zangeres goed gebruiken. Het betekende in elk geval dat ze vaak werd teruggeroepen door het publiek.

Mark hield van haar welvingen, vertelde ze ons, en toen ze een relatie met hem kreeg, ging ze er jonger uitzien en gedroeg ze zich ook jonger. Haar ogen twinkelden als ze thuiskwam en vertelde dat Mark haar mee uit zeilen had genomen of sint-jakobsschelpen voor haar had klaargemaakt, en dat zij hem de Carolina Shag had leren dansen. Mijn moeder heette Charlotte, en Mark had speciaal voor haar een cocktail bedacht met perzikbrandewijn, whisky, grenadine en frisdrank, die hij Shakin' Charlotte noemde.

Mark was echter niet in alle opzichten volmaakt. Hij had een donkere kant, vertelde mijn moeder. Hij was humeurig, net als alle echte kunstenaars, maar datzelfde gold voor haar, en hun samenwerking kende soms stormachtige momenten. Soms belde ze Mark 's avonds laat op – ze had de omstreden telefoontjes betaald, dus hadden we weer telefoon – en dan konden Liz en ik haar horen schreeuwen in de hoorn, bijvoorbeeld: 'Dat nummer moet eindigen met een akkoord, niet met een fade-out!' Of:

‘Mark, je verwacht te veel van me!’ Het ging om creatieve meningsverschillen, zei ze. Mark wilde een demo van haar beste nummers produceren om die naar grote labels te sturen, en het was normaal dat een artistiek type heftig reageerde als de deadline in zicht kwam.

Ik bleef mijn moeder vragen wanneer Liz en ik Mark zouden ontmoeten. Ze zei dat hij het heel erg druk had, altijd in het vliegtuig zat naar New York of Londen, en geen tijd had om helemaal naar Lost Lake te komen. Ik stelde voor om een keer in het weekend met haar mee te gaan naar Los Angeles, maar ze schudde haar hoofd. ‘Bean, ik moet bekennen dat hij jaloers is op jou en Liz,’ zei ze. ‘Hij vindt dat ik het veel te vaak over jullie heb. Ik vrees dat Mark erg veel aandacht vraagt.’

Toen ze een paar maanden een relatie had met Mark, kwam ze thuis met de mededeling dat Mark, ondanks zijn hectische leven en zijn jaloezie, de volgende woensdag naar Lost Lake zou komen om Liz en mij te ontmoeten. Dinsdagavond maakten we met z’n drieën de bungalow schoon; we stopten rommel in kasten, boenden de kringen van het aanrecht en de aanslag uit de wc, verplaatsten mijn moeders paarse vlinderstoel zodat de theevlek in het kleed niet meer te zien was, we haalden een doekje over deurknoppen en vensterbanken, ontwarden de windgong, en schraapten opgedroogde kloddertjes kauw-en-spuug van de vloer. Onder het werk zongen we ‘The Lion Sleeps Tonight’. ‘*In the jungle, the mighty jungle...*’ zongen we in koor. Liz deed het ‘*o-wim-o-weh o-wim-o-weh o-wim-o-weh,*’ refrein, onze moeder de hoge noten ‘*a-wooo-wooo-wooo,*’ en ik de bas ‘*ee-dum-bum-buway.*’

De volgende dag rende ik zodra de school uit was terug naar huis. Ik zat in de zesde klas van de lagere school, en Liz in het eerste

jaar van de middelbare school, dus ik was altijd eerder thuis. Mijn moeder had ons verteld dat Mark een gele Triumph TR3 met spaakwielen had, maar voor de bungalow stond alleen onze oude bruine Dart. Toen ik naar binnen ging, trof ik mijn moeder zittend op de vloer aan, te midden van een chaos van boeken, platen en bladmuziek die van de planken waren getrokken. Ze zag eruit alsof ze had gehuild.

‘Wat is er gebeurd?’ vroeg ik.

‘Hij is weg,’ antwoordde ze.

‘Maar wat is er dan gebeurd?’

‘We hebben ruzie gehad. Ik heb je toch verteld dat hij erg humeurig kan zijn.’ Om Mark naar Lost Lake te lokken, legde ze uit, had ze hem verteld dat Liz en ik bij een vriendinnetje zouden logeren. Toen hij er was, had ze verteld dat de plannen waren gewijzigd en dat Liz en ik thuis zouden komen uit school. Mark ontplofte. Hij zei dat ze hem in de val had gelokt en hij stormde naar buiten.

‘Wat een zak.’

‘Hij is geen zak. Hij is gepassioneerd. Hij is byroniaans. En hij is stapelgek op mij.’

‘Dan komt hij wel terug.’

‘Dat weet ik niet,’ zei ze. ‘Hij was heel erg kwaad. Hij zei dat hij naar zijn villa in Italië zou gaan.’

‘Heeft Mark een villa in Italië?’

‘Het huis is niet echt van hem, maar van een filmproducer met wie hij bevriend is. Hij mag er zo vaak naartoe als hij wil.’

‘Wauw,’ zei ik.

Mijn moeder had altijd een keer naar Italië gewild, en nu had ze een vriend die er zomaar even naartoe kon vliegen. Afgezien van het feit dat hij Liz en mij niet wilde ontmoeten, was Mark Parker voor haar de ideale man.

‘Ik wou dat hij ons aardig vond,’ zei ik, ‘want verder is hij te mooi om waar te zijn.’

‘Wat bedoel je daar nu weer mee?’ Ze trok haar schouders op en keek me aan. ‘Denk je soms dat ik alles verzin?’

‘O, nee, helemaal niet,’ zei ik. ‘Je zou goed verknipt zijn als je een vriend verzon.’ Maar zodra ik het had gezegd, besepte ik dat ze echt alles uit haar duim had gezogen. Mijn gezicht begon te gloeien, alsof ik mijn moeder in haar blootje had gezien. We keken elkaar aan, en ik besepte dat ze mijn gedachten kon lezen.

‘Stom wicht!’ schreeuwde ze. Ze ging staan en begon te krijzen dat ze zoveel voor mij en Liz had gedaan, dat ze zo hard had moeten knokken, dat ze zoveel offers had moeten brengen, dat wij een stel ondankbare parasieten waren. Ik probeerde haar tot bedaren te brengen, maar daar werd ze nog bozer van. Ze had nooit kinderen moeten krijgen, tierde ze, vooral mij niet. Ik was een vergissing. Ze had voor ons haar leven en haar carrière opgegeven, ze had haar hele erfenis aan ons uitgegeven, en wij waardeerden het niet eens.

‘Ik hou het hier niet uit!’ gilte ze. ‘Ik moet hier weg!’

Ik probeerde te bedenken hoe ik het goed kon maken, maar ze griste haar grote handtas van de bank en stormde het huis uit. Met een knal sloeg ze de deur achter zich dicht. Ik hoorde de auto starten en weggrijden. Toen werd het stil in de bungalow. Alleen de windgong tingelde nog.

Ik voerde Fido, het schildpadje dat mijn moeder in Woolworth’s voor me had gekocht, als goedmakertje omdat ik van haar geen hond mocht. Toen nestelde ik me in de paarse vlinderstoel – waar mijn moeder het liefst in zat als ze muziek schreef – en staarde ik door het grote raam naar buiten, terwijl ik met mijn wijsvinger Fido’s kopje aaide. Zo wachtte ik tot Liz thuis zou komen uit school.